

Utbildningsförvaltningen
Tjänsteskrivelse till utbildningsnämnden

Datum:
2020-05-05

Diarienummer:
UBN-2020-02706

Handläggare:
Anja Korpi Kardell

Yttrande över fördjupad översiktsplan för de sydöstra stadsdelarna inklusive Bergsbrunna

Förslag till beslut

Utbildningsnämnden beslutar

1. att lämna yttrande enligt bilaga över den fördjupade översiktsplan för de sydöstra stadsdelarna.

Ärendet

Bakgrund

Utbildningsnämnden ges möjlighet att yttra sig över förslaget på fördjupad översiktsplan över de sydöstra stadsdelarna inklusive Bergsbrunna. Planområdet och de sydöstra stadsdelarna ligger ca 5 km från Uppsala centrum, nära gränsen mot Knivsta kommun. Området är ca 4–6 km i nordsydlig riktning och ca 5 km i östvästlig riktning och har en total areal på 1 684 hektar. Det utgörs till största del av natur- och åkermark.

Syftet med framtagandet av en fördjupad översiktsplan är att bädda för en utveckling av området som uppfyller mål och inriktningar i översiktsplanen och fyrsparavtalet (Uppsalapaketet) med staten och region Uppsala. Enligt det avtalet ska Uppsala kommun säkerställa 33 000 nya bostäder, varav 21 500 av dessa inom planområdet för den fördjupade översiktsplanen. Även en etablering av en ny tågstation (Uppsala Södra) ingår i överenskommelsen.

Den fördjupade översiktsplanen utgör således det första steget i en omfattande planerings- och utbyggnadsprocess för att utveckla en attraktiv och hållbar stadsmiljö där mycket ska byggas:

- 800 nya bostäder per år från och med 2025 fram till 2050 ger ett ungefärligt tillkommande behov av 160 förskoleplatser per år, eller en – två nya förskolor per år under 25 år bara i dessa stadsdelar.
- Även ett tillkommande behov av ca 320 grundskoleplatser per år, det vill säga en ny grundskola vartannat år under 25 år bara i dessa stadsdelar, beroende av hur stora bostäder och vilken typ av bostäder som byggs.
- Totalt kommer det att behövas ca 4 900 förskoleplatser och 6 700 grundskoleplatser i de sydöstra stadsdelarna inklusive Bergsbrunna. Utöver det minst ett gymnasium med 1500–2000 platser samt idrottshallar och andra specialsalar.

Stadsutvecklingen ska även innehålla en hög grad av nytänkande för ekologisk hållbarhet. Omsorgsfullt utformade gröna parker, gator, torg och skolgårdar tillsammans med större sparade stråk av natur och vatten ska prägla stadsmiljön.

Föredragning

Utbildningsnämnden framför i sitt yttrande framförallt att det finns en risk att bostäderna växer fram snabbare än nya förskolor, skolor och idrottshallar varför planeringen av respektive utbyggnadsetapp blir avgörande för att Uppsala kommun ska kunna erbjuda förskola och skola inom de nya stadsdelarna. Nämnden påpekar även vikten av att säkra strategisk och tilltagen mark för förskola och skola i samtliga etapper.

Förslag till yttrande redovisas i sin helhet i separat handling.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse daterad 2020-05-05

Bilaga: Förslag till yttrande över Fördjupad översiktsplan för de sydöstra stadsdelarna inklusive Bergsbrunna

Utbildningsförvaltningen

Susana Olsson Casas
Utbildningsdirektör

Utbildningsnämnden

Mark- och exploateringsavdelningen
KommunstyrelsenHandläggare:
Jesper Djupström
Catarina Eriksson
Anja Korpi Kardell

Yttrande gällande fördjupad översiktsplan för de sydöstra stadsdelarna inklusive Bergsbrunna, KSN-2017-0007

Sammanfattning

De sydöstra stadsdelarna inklusive Bergsbrunna ska byggas ut under de kommande 25 åren med ett tillkommande preliminärt behov av 4 900 förskoleplatser och 6 700 grundskoleplatser.

Utbildningsnämnden framför i sitt yttrande framförallt att det finns en risk att bostäderna växer fram snabbare än nya förskolor, skolor och idrottshallar varför planeringen av respektive utbyggnadsetapp blir avgörande för att Uppsala kommun ska kunna erbjuda förskola och skola inom de nya stadsdelarna. Nämnden påpekar även vikten av att säkra strategisk och tilltagen mark för förskola och skola i samtliga etapper.

Yttrande

Utbildningsnämnden ser positivt på flera aspekter av förskole- och skolplaneringen inom den fördjupade översiktsplanen, men ser även risken att kommunen inte kommer hinna med att bygga förskolor och skolor i den takt som bostäderna byggs.

Av stor vikt blir att det i de första detaljplanerna planeras för att förskola och framförallt grundskola finns med redan då planerna för bostäder i etapp 1 förverkligas. Annars riskerar behovet av förskole- och skolplatser att släpa efter under lång tid. Tillkommande behov som varje utbyggnadsetapp sedan orsakar måste kunna tillgodoses med nya förskolor respektive grundskolor för att minimera risken att barn/elever behöver hänvisas till redan fullsatta skolor.

Hur många förskolor och skolor som slutligen behövs avgörs till stor del av hur snabb utbyggnadstakten blir samt antal och storlek på de bostäder och skolor som kommunen och byggaktörer väljer att bygga. Storleken på nya förskolor och skolor förutsätts följa då gällande funktionsprogram. Att säkra strategisk och tilltagen mark för framtida förskolor och skolor, idrottsanläggningar samt lokaler för kultur- och fritidsaktiviteter är särskilt viktigt vid en så omfattande utbyggnad under lång tid vilket också betonas under planeringsinriktningar på sid 79.

Föreslagen spridning av skoltomterna för förskola och skola på sidan 76 är bra, även om det bara visar en första möjlig skiss. Särskilt positivt att de föreslås ligga på egen tomt och inte i bottenvåningar under kontor och bostäder. Det underlättar för

verksamheten att arbeta utan att störa andra samt borgar för rymligare gårdar av hög kvalitet. Tillgången till friyta på förskole- och skolgårdar är framtagna enligt kommunens nya föreslagna riktlinjer som är under framtagande just nu, vilket nämnden ser som positivt.

Grundskolor och förskolor längs med större trafikstråk bör undvikas.

Positivt är också att förskolor och skolor lokaliseras så att de har god tillgång till grönområden. Skolgårdar kan även bidra med grönska under förutsättning att de är tillräckligt rymliga. De kan då fungera som större gröna lekmiljöer under skoltid men även på kvällar och helger och på så vis fungera som ett komplement till parkerna och lekplatserna.

Utöver förskolor och skolor behövs även s.k. specialsalar i tillräckligt stor omfattning. Många grundskolor ser till exempel ut att ligga långt ifrån idrottshallarna. De behöver dock sina idrottshallar nära så att inte för mycket lektionstid går åt till att förflytta sig mellan skolans övriga lokaler och idrottshallen. I planförslaget finns vid flera skolor en fullstor idrottshall. För skolans del behöver de inte alltid vara fullstora, särskilt inte då det rör som om låg- och mellanstadium, men närheten till idrottshallen är avgörande.

Idrottshallarna behöver kompletteras med fler än en simhall som föreslås i handlingen. Uppsala kommun har redan idag få simhallar/invånare. Kommunen behöver en större spridning med flera och ibland mindre simhallar för att alla elever ska få bättre tillgång till simundervisning.

Placeringen av ett nytt gymnasium föreslås invid den nya stationen vilket nämnden anser lämpligt. Återstår att se om det kommer att behövas ett eller två gymnasier i de här delarna av staden. 2000 elever är ett stort gymnasium.

Förskole- och skollokaler, idrottsanläggningar och kultur- och fritidslokaler bör enligt handlingen byggas generella och flexibla så att de kan anpassas till förändrade behov och nya användningar vilket låter bra, men även mellan olika skolformer är det inte alldeles enkelt att byta lokaler. Stora lokalanpassningar kan komma att krävas trots goda intentioner om motsatsen, varför kommande utbyggnadsetapper bör hitta strategiska placeringar av offentliga lokaler som kan förutsättas fylla ett visst behov, till exempel av grundskoleplatser, under lång tid framöver.

Öppen förskola kan ha betydelse för inkludering och integration mellan människor inom en stadsdel men nämns inte i samrådshandlingen. Idag finns det en öppen förskola belägen på Västgötaresan som eventuellt behöver kompletteras med ytterligare en i de södra stadsdelarna.

Närhet till djur kan vara problematisk för förskola och skola, även om den pedagogiska tanken är god. Avstånd till framför allt häst är känsligt pga. allergener. Miljöförvaltningen följer Folkhälsomyndighetens rekommendationer med minst 200 meter mellan förskola/skola och stall/hage.

Utbildningsnämnden

Helena Hedman Skoglund
Ordförande

Susanna Nordström
Nämndsekreterare